

Håndtering af høringssvar

Samarbejdsaftale om gravide og børn tilknyttet Familieambulatoriet og Familieambulatoriet Plus

Indhold

Høringssvar, der er indarbejdet i samarbejdsaftalen	2
Høringssvar vedr. fælles sprog og fælles måleredskab til dialog om bekymringsniveau	11
Høringssvar, der ikke er indarbejdet i samarbejdsaftalen	15

Høringssvar, der er indarbejdet i samarbejdsaftalen

Emne	Indhold i høringssvar	Afsender	Håndtering af høringssvar
Målgruppe			
Målgruppe	Jf. kapitel 2 Målgruppe: Sønderborg Kommune er positive over for, at målgruppen omfatter alle gravide, hvor der er bekymring for barnets trivsel. Det kunne være en fordel også at inkludere den gravides eventuelle partner i denne beskrivelse.	Sønderborg Kommune	Inkluderet
Målgruppe	Målgruppen (s. 4) beskrives som alle gravide, hvor der er en bekymring for barnets trivsel som typisk vil medføre en underretning. I afsnit 5.1, s. 10 beskrives også partneren til den gravide. Hvis partneren har et misbrug, svær psykiatrisk lidelse og/eller svær social udsathed, anbefales at kontakte fødestedet for at få henvist familien til forløb i familieambulatoriet – tænker det er en væsentlig pointe der også bør fremhæves i målgruppen (s. 4). Særligt med det afgørende fokus vi har på medforældres betydning for barnet og familiens trivsel.	Kolding Kommune Socialdirektørforum	Tilføjet
Betegnelsen "sårbare gravide"	Flere steder i samarbejdsaftalen benyttes ordet "sårbare gravide" eller "sårbare familier". Dette foreslås ændret til gravide eller familier i "sårbare positioner" eller "målgruppen for samarbejdsaftalen". Begrundelse: Det er ikke sikkert de gravide/familierne ser sig som "sårbare". Klassificeringen kan øge afstanden mellem gravide/familierne og professionelle (se fx side 4)	OUH	Tilrettet
Samarbejdsaftalens aktører			
Civilsamfundet Samarbejdsaftalens aktører	Afsnit 3 Civilsamfundets inddragelse er umiddelbart kun nævnt i samarbejdsaftalens aktører og står udenfor cirklen og beskrives primært som en opsporingspart. Tænker dog det er vigtigt at tænke mulige indsatser med fra dem som en del af en inddragelse, ikke i cirklen som en gensidig afhængighed, men med forskellige indsatser der også kan bruges i de målgrupper der drøftes i familieambulatorierne og være med til at løfte familierne på andre områder end det kommunale. Det kan ikke stå alene, men kan være en væsentlig faktor ind i understøttelsen af familien.	Kolding Kommune Socialdirektørforum	Forklaringen til figuren er uddybet med dette perspektiv.
Samarbejdsaftalens aktører	Side 5 Afsnit 3 Samarbejdsaftalens aktører – Jobcenter og sundhedskonsulenter bør indgå som kommunale aktører samt krisecenter stå ved civilsamfund. Det bør overvejes at civilsamfund skal deles i to – da Kriminalforsorg, fængsel og gademedarbejdere er andre sektorer og ikke civilsamfund.	Tønder Kommune	Tilføjet.
Samarbejdsaftalens aktører	Jf. kapitel 1 Baggrund og formål: Sønderborg Kommune ser det som en positiv udvikling, at aftalen samler tidligere aftaler og prioriterer opdatering og forenkling. For at undgå tvivl bør det dog præciseres, hvilken afdeling i kommunen der har det overordnede ansvar. Dette bør også fremgå tydeligt i den visuelle oversigt (figur 1).	Sønderborg Kommune	Markeret i figuren og fremgår af indledningen.

Samarbejdsaftalens aktører	Der skrives her [under samarbejdsaftalens aktører] den gravide og familien – også i figuren. I indledningen af det samlede dokument og i de to første kp. står der flere steder angivet ...”den sårbare gravide og nyfødte barn”... Måske skal der derfor også indledningsvis i de to første afsnit nævnes ”den gravide og familien”, hvor det kunne give mening.	Vejle Kommune	Tilføjet hvor det giver mening.
Samarbejdsaftalens aktører (figur 1)	I afsnittet bør tilføjes: ”at desuden, kan den gravide/partners eget netværk inddrages med afsæt i, hvem de ser som betydningsfulde for dem i relation til familiedannelsen”.	Vejle Kommune	Tilføjet.
Samarbejdsaftalens aktører	På side 4 beskrives baggrund og formål. I andet afsnit kan ”alkohol- og rusmiddelaftdelinger” med fordel tilføjes som en aktør i svangreomsorgen og i forebyggende indsatser for børn og familier, som møder de sårbare gravide	Odense Kommune	Tilføjet.
Figur 1 – samarbejdsaftalens aktører	Side 5: ”Figur 1: Samarbejdsaftalens aktører”. Civilsamfund: ”Frivillige sociale foreninger” anbefales ændret til ”Frivillige foreninger”. Der kan med fordel også illustreres samarbejde med andre somatiske afdelinger på hospitalerne fx indvandrermedicinsk klinik eller infektionsmedicinsk afdeling.	OUH	Rettet til.
Principper for samarbejdet			
Principper for samarbejdet	4.1. Afsnit 3, første linje: (”...at alle børn har ret til en god start i livet.”) Særligt fokus på det prænatale bør nævnes supplerende. Da det er vigtigt at tænke starten i fostertilværelsen	Vejle Kommune	Tilføjet
Principper for samarbejdet	Afsnit 4.1, 3. afsnit: Sætningen ”Barnets lov skal bidrage til, at vi hjælper flere af de mest udsatte børn og unge tidligere og bedre end i dag ...”. Vendingen ”end i dag” fremstår lidt uklar, da det ikke er tydeligt, hvordan der konkret laves ændringer fra før til nu. Forslag: ordene ”end i dag” slettes eller sætningen omformuleres	Fredericia Kommune	Rettet til
Borgeren i centrum	Kommunerne peger på, at der mangler et overordnet fokus på borgeren i centrum, familiens ønsker og behov og hele samarbejdsånden omkring at lykkes med familien igennem det tværfaglige samarbejde og ikke blot i det tværfaglige samarbejde.	Socialdirektørforum	Der tilføjes et afsnit om borgeren i centrum og den helhedsorienterede indsats
Inddragelse af forældrene	Der skal lægges vægt på aktiv inddragelse af forældrene i beslutningsprocesserne. Det er vigtigt at være opmærksom på, hvordan manglende inddragelse kan påvirke forældrenes tillid til systemet og skabe mistillid til de professionelle. Forældrene skal føle sig som partnere i processen for at sikre et positivt samarbejde.	Aabenraa Kommune	Imødekommes med afsnit om borgeren i centrum.
Socialfagligt perspektiv	Med sigte på at samarbejdsaftalen skal fremme et fælles sprog vurderer Varde Kommune, at aftalen bør indeholde det socialfaglige perspektiv. Det er Varde Kommunes opfattelse, at aftalen udelukkende er skrevet i et sundhedsfagligt sprog og perspektiv.	Varde Kommune	Der tilføjes et afsnit om borgeren i centrum og vigtigheden af en helhedsorienteret indsats
Afsnit om barnets lov (principper for samarbejdet)	Side 6: Afsnit 4.1 Barnets lov: Alle børn har ret til en god start på livet. I afsnittet bliver der skrevet ”vi skal”, ”vi hjælper” flere gange. Dette foreslås ændret, så ”vi” udgår og ordlyden bliver tilpasset resten af samarbejdsaftalen fx ”hjælpe bør gives...”. Alternativt,	OUH	Rettet til

	bør "vi" erstattes med en beskrivelse af, hvem "vi" er. Er det kommunen? Eller tænkes der bredere? Endvidere foreslås følgende sætninger omformuleret "Derfor skal vi hjælpe sårbare og udsatte børn og familier bedre" og "vi hjælper flere af de mest udsatte børn og unge tidligere og bedre end i dag", så ordene "bedre" og "bedre end i dag" slettes. Dette foreslås, da samarbejdsaftalen kommer til at fungere over en årrække, hvor læseren ikke nødvendigvis har viden om, hvad der relateres til, når der står bedre end i dag.		
Fælles sprog – ny niveauinddeling sundhedsplejen	Vejlen Kommune har en bemærkning til det fælles sprog i samarbejdet. Der er i aftalen taget referencer med tilbageløb i de niveauinddelinger, der findes i Børnelinealen, da det er det bedste, vi har på nuværende tidspunkt. I forbindelse med, at der er en ny vejledning på vej på Sundhedsplejeområdet, hvor der er et tillæg om netop niveauinddeling 1-4 (som er udviklet i tæt samarbejde med SST, repræsentant fra almen praksis, repræsentant fra Bolig og Socialstyrelsen, FS10, FALS og repræsentanter fra den kommunale Sundhedsplejen), så tænker vi, at forståelsen af hvordan der med fordel kan niveauinddeles, samt forståelsen af de 4 niveaus indhold, vil bidrage til en styrket forståelse. Så under "Øvrige relevante dokumenter til fælles sprog i samarbejdet" s.32, her vil en kommende ny reference fra Sundhedsstyrelsen kunne bidrage til øget forståelse.	Vejlen Kommune	Når der kommer en ny niveauinddeling for sundhedsplejen indarbejdes denne i samarbejdsaftalen hvor det er relevant.
Netværksmøder			
Netværksmøde	Afsnit 5.1.5: "Det tilstræbes at indkaldelsen sker med 30 dages varsel". Med netop denne målgruppe, og de konsekvenser der kan være for det ufødte barn, lyder 30 dage af meget lang tid inden man mødes. Det må forventes at vi som faggrupper prioriterer i vores kalendere afhængigt af udfordringen.	Kolding Kommune Socialdirektørforum	Rettet til 14 dage
Tværsæktorielt netværksmøde	På side 12, afsnit 5.1.5, sidste dot, står der, at kommunen kan bede om relevante oplysninger. For at præcisere hvilke oplysninger der er tale om i de blanketter, der omtales, mener vi, at der bør stå "helbredsoplysninger"	Sygehus Sønderjylland (kommentar, ikke formel høring)	Tilføjet
Netværksmøde	Sidste dot afsnit 5.1.5 – screening skal undlades. Der kan udelukkende være tale om en afdækning og børnefaglig undersøgelse.	Tønder Kommune	Ordet screening er slettet fra sætningen.
Figur med tidslinje			
Figur med tidslinje	○ Det anbefales at vise figuren på papirets brede led for bedre læselighed. ○ Af overskriften bør det fremgå, at figur 3 er et "eksempel på en tidslinje". ○ Visuelt: Overskriften til figurens grå område "Særligt gavnligt underretningstidspunkt" bør flyttes op, så det står som en overskrift og ikke som nu, i feltet for den praktiserende læge. Der kan med fordel noteres som fodnotet til det grå område, at alle aktører har underretningspligt uanset om andre aktører i forløbet tidligere har	OUH	De fleste ting er indarbejdet i figuren.

	sendt underretning, og at underretning bør ske tidligst muligt behovet herfor opspores dvs. gennem hele graviditets- og barsels- og børneforløbet. ○ Overvej indhold i figuren. Aktuelt består figuren både af "nedslag i det tværsektorielle samarbejde" men også af enkeltaktøres normale opgaver som fx praktiserende læges undersøgelse i graviditetsuge 25 og 32 (hvor der ikke automatisk medfølger samarbejde). ○ Ordet "rusmiddelscreening" kan farves ○ Fodnoter bør angives under figuren og ikke inde i figuren (se fodnote ^{1,2}) ○ Teksten "rusmiddelscreening inkl. analyse anbefales" mangler en forklaring. Der tænkes formentlig på at den nyeste forskning indenfor feltet fraråder brug af stix til screening for rusmidler, hvor anbefalingen i dag lyder på laboratorie analyse af screening for rusmiler. Dette kan med fordel skrives ind i teksten men ikke i figuren. Det anbefales at teksten i figuren noteres som "evt. rusmiddelscreening" (markeres lyserød). ○ Rette tastefejl "pba" til pga." ○ Farver anbefales dække hele den dertilhørende tekst.		
Figur med tidslinje	○ Teksten til den lyserøde farve og de markerede områder kan genovervejes. Enten kan teksten "ofte tilknyttet Familieambulatoriet Plus" ændres til "for eksempel tilknyttet Familieambulatoriet Plus". Alternativt, bør man kigge på brugen af farver på teksten i figuren for "Evt. Forældrekompetenceundersøgelse", "evt. familieinstitution", "evt. forsorgshjem", "evt. anbringelse", da familier som får brug af denne form for støtte/undersøgelse ikke "ofte" er tilknyttet Familieambulatoriet Plus, men de er ofte tilknyttet Familieambulatoriet.	OUH	Forklaringsteksten er rettet til.
Underretning			
Underretning og anbefalinger til dialog	s.11, kp. 5.1.3. Underretning og anbefalinger til dialog..... Sidste dot – nr. to underdot: ("Myndighedsarbejdet med sårbare gravide og småbørn samles hos en mindre gruppe specialiserede fagpersoner i kommunen med særligt kendskab til målgruppen og håndtering af underretninger herom. Dette for at opnå en mere ensartethed i vurdering af underretninger".) Yderst vigtig pointe. Ikke mindst for ensartetheden i sagernes håndtering, men for at tilgodese, at også ufødte børn får de bedst mulige vilkår for hurtig og målrettet indsats for at sikre tilstrækkelig trivsel i rette tid. Her er høj faglighed OG erfaring vigtige parametre hos de specialiserede fagpersoner. (kan med fordel skrives til).	Vejle Kommune	Sætningen er præciseret.
Underretninger	o Sætningen anbefales ændret: <i>"Der foregår jævnligt tværfaglige samarbejds møder på ledelsesniveau i det lokale samarbejde, så man får taget fat om de udfordringer, der løbende kan opstå i samarbejdet"</i>. Den markerede sætning anbefales omformuleret,	OUH	Tilrettet

	så der kommer fokus på at styrke det gode samarbejde og positive erfaringer frem for, fokus på udfordringer i samarbejdet.		
Socialfaglig forløbsplan			
Socialfaglig forløbsplan	s.12, kp. 5.1.6. Socialfaglig forløbsplan Hele afsnittet er rigtig godt formuleret og sat op. Vigtigheden i intentionen om, at den socialfaglige forløbsplan er en fælles plan, som alle centrale og relevante tværsektorielle aktører skal forpligte sig til at følge, er super fint fremhævet! Såvel i den særskilte dot, - samt ved fremhævelse af definitionen i den blå kasse. I den blå kasse kan man godt fremhæve igen, at •"Alle parter er forpligtet til at følge den aftalte plan. "	Vejle Kommune	Tilføjet
Anmodning om oplysninger til socialfaglig handleplan	Vi ønsker at fremhæve nødvendigheden af et øget fokus på, hvordan de sygeplejefaglige journalnotater kan inkludere beskrivelser af forældrenes adfærd samt deres evne til at håndtere de sygeplejefaglige anvisninger. Da plejepersonalet ofte tilbringer begrænset tid med den gravide, fødende eller nybagte mor, og da der kan være skiftende personale under indlæggelsen, er det essentielt, at der skabes en klar sammenhængende dokumentation. Det er også vigtigt at sikre, at myndighed får de nødvendige oplysninger om samspillet mellem forældre og barn under indlæggelsen uden at skabe unødigt stress i relationen. Vi ønsker at opnå en balance, hvor både barnets behov og forældrenes oplevelse bliver taget i betragtning. Endelig vil vi understrege vigtigheden af tydelighed mellem sundhedsfaglige og socialfaglige vurderinger. Det er afgørende, at der skabes forståelse for, hvordan disse vurderinger adskiller sig i praksis, så vi kan sikre en helhedsorienteret tilgang til barnets og familiens situation.	Aabenraa Kommune	Ordet "sygeplejefaglig" fjernet, så der bare står journalnotater.
Socialfaglig forløbsplan	Side 13: Sætningen "Der kan eksempelvis anmodes om: Besked ved fødsel, besked/invitation til udskrivelsesmøde, journalførte oplysninger i forbindelse med fødsel og barsel på sygehuset mm.". Der bør være opmærksomhed på, at der ikke altid udføres et formelt "udskrivningsmøde" på hospitalet, hvorfor samarbejdsparter ikke kan anmode om deltagelse heri. I stedet kan der foreslås afholdt et fælles møde i forbindelse med udskrivelse, som kan aftales i dialog mellem parterne.	OUH	<i>Invitation til udskrivelsesmøde rettet til møde i forbindelse med udskrivelse</i>
Fælles ansvar og opgaver			
Fælles ansvar og opgaver	På side 10 beskrives det fælles ansvar og opgaver på tværs. Under punkt nr. 4 kan det med fordel overvejes at tilføje "alkohol- og rusmiddelafdelinger" som relevante aktører, der bør etableres kontakt til	Odense Kommune	Tilføjet
Fælles opgaver og ansvar	Side 20: Afsnit Sundhedsplejen. " Hvis sundhedsplejen vurderer, at der kan være behov for en koordineret indsats omkring en gravid, kan sundhedsplejen anmode andre	OUH	Tilrettet

	fagpersoner om samarbejde.". Denne sætning bør slettes for 'sundhedsplejen'. I stedet bør en tilrettet sætning tilføjes i afsnit 5.1.1 hvor det gælder for alle aktører i samarbejdsaftalen. Fx "Hvis én aktør vurderer, at der kan være behov for en koordineret indsats omkring en gravid/familie, kan aktøren anmode andre fagpersoner om samarbejde".		
Implementering			
Implementering	Implementeringen som beskrevet i Afsnit 6, s. 21, skal i den grad prioriteres i de forskellige regi og de lokale samarbejdsrelationer bliver her afgørende for at opnå målet med samarbejdsaftalen.	Kolding Kommune	Er tilføjet som en anbefaling til implementering.
Implementering	Derudover er der en stor opgave i at alle relevante parter får indgående kendskab til samarbejdsaftalen herunder beskrivelserne omkring fælles sprog, fælles måleredskab, ansvarsområder således at aftalen i praksis er det redskab til godt samarbejde som den skal være. Implementeringen som beskrevet i Afsnit 6, s. 21, skal i den grad prioriteres af alle parter og de lokale samarbejdsrelationer skal medvirke til at opnå målet med samarbejdsaftalen.	Socialdirektørforum	Er tilføjet som en anbefaling til implementering.
Andet			
Familiens ressourcer	Der bør være fokus både på opsporing af både ressourcer og udfordringer. Flere steder nævnes kun fokus på "risiko", "udfordringer", "bekymringer" mens fokus på familiernes ressourcer mangler.	OUH	Rettet til hvor det giver mening.
Prævention, afsnit 5.1.1	"Mulighed for at bevillige gratis prævention i Odense, Fredericia og Vejle". Her er det væsentligt at tilføje at det er for kommunens borgere og ikke noget vi "bare" kan henvise til fra hele regionen, men derimod må benytte os af de muligheder der er gennem barnets lov, der hvor vi ikke har tilsvarende tilbud.	Kolding kommune Socialdirektørforum	Teksten slettet fra aftalen. De enkelte kommuner og sygehusene kender godt de relevante tilbud.
Abortgrænse	På side 15 refereres til en abortgrænse ved 12. graviditetsuge. Da der er indgået en politisk aftale om at hæve abortgrænsen til 18. uge, bør det overvejes, om denne i stedet skal indarbejdes i samarbejdsaftalen	Odense Kommune	Teksten er rettet til, så der nu refereres til gældende abortgrænse.
Alkohol- og rusmiddelbehandling opgaver under graviditet	Side 20 dot 8. Det er uklart hvad der menes med afsnittet. Hvilken slags døgnbehandling tales der om.	Tønder Kommune	Sætningen suppleres med "døgnbehandling i forhold til rusmiddelbehandling"
Urinscreening for rusmidler Familieambulatoriets opgaver og ansvar	Side 16 dot 3 – Hvem foretager overvåget og uvarslet urinscreening for rusmidler med laboratorieanalyse. Det bør præciseres at det foretages af Familieambulatoriet.	Tønder Kommune	Tilføjet
Figur 4 - Jordemoderkonsultationer	b) Overskriften bør tilrettes til faktisk indhold: Figuren viser både 'jordemoderbesøg' og "evt. scanning ved fødselslæge".	OUH	Tilrettet

	c) Det er ikke alle steder, der tilbydes jordemoderkonsultation i graviditetsuge 40, hvorfor denne bør slettes af figuren. Alternativt, kan der benyttes kategorisering i "graviditetsuge 35-36", "graviditetsuge 37-38", "graviditetsuge 39-40" for at illustrere lokale forskelle.		
Bilag			
Bilag 6	Afsnit "Kommunale aktører" Karen Ærø, Vejle Kommune skal slettes, Karen er blevet erstattet af Line Nikolaisen, faglig konsulent, Vejle Kommune (Karen har været forhindret i deltagelse i gruppen)	Vejle Kommune	Rettet
Lovgivning (bilag 2)	Bilag 2 vedr. gældende lovgivning på området er et ganske langt og omfattende bilag. Der kan med fordel ses på, hvordan det kan gøres mere overskueligt og læsevenligt	Odense Kommune	Der er tilføjet en indholdsfortegnelse til bilaget for at gøre det mere læsevenligt.
Samtykkeerklæring til Familieambulatoriet (bilag 4.3)	Bilag 4.3: Det foreslås, at samtykkeerklæringen kan indeholde oplysninger i forbindelse med "Graviditet, fødsel og barselsperiode" og ikke som nuværende kun i graviditeten. Det vil være en fordel, da samarbejdet ofte pågår under barselsopholdet på hospitalet. Der foreslås endvidere at tilføje at der må videregives oplysninger til: a) praktiserende læge og b) privatpraktiserende psykiater.	OUH	Samtykkeerklæringen er rettet til, så den omfatter forløb omkring graviditet og fødsel
Generelt vedr. bilag	Tilføjelse om, at "bilag i samarbejdsaftalen kan opdateres ved væsentlige ændringer" uden behov for øvrig godkendelse af hele samarbejdsaftalen.	OUH	Af implementeringsafsnittet fremgår det, at revidering af samarbejdsaftalen sker ud fra "Model for revidering af fælles tværsektorielle aftaler", som netop giver mulighed for at foretage mindre rettelser uden en ny godkendelse af aftalen.
Korrektur/tekstnært			
Formulering side 25 Tekstnært	Vi har bemærket, at på side 25 i afsnittet "Samtykke til behandling af mindreårige børn" er sætningen "(børn under 18 år, som ikke har indgået ægteskab og dermed ikke er myndige)". Denne sætning mener vi kan være misvisende, da den antyder, at børn under 18 år kan blive myndige ved at indgå ægteskab. Vi anbefaler derfor, at den bliver ændret.	Varde Kommune	Tilrettet
Skærpet underretningspligt Tekstnært	Side 11. 5.1.3 dot 2 – præciseres at det er skærpet underretningspligt	Tønder Kommune	Tilrettet
Præcisering af formulering Tekstnært/korrektur	Side 14 anden dot. Præciseres hvad der menes. Sætningen er uklar.	Tønder Kommune	Tilrettet
Tekstnært/korrektur	Side 12: Følgende parentes kan fjernes "(hvis kvinden er indlagt eller har kontinuerligt forløb der)"	OUH	Tilrettet

Tekstnært/korrektur	Side 14: "Familieafdelingen (myndighed) kan anmode om journalførte oplysninger, der i praksis er korte sygeplejefaglige journalnotater fra den eventuelle indlæggelse". Forslag til rettelse: Slet "sygeplejefaglige" da journalnotater kan være udført af flere forskellige faggrupper fx også jordemødre, læger m.fl.	OUH	Tilrettet
Tekstnært	Side 14: "Der bør være opmærksomhed på, at oplysninger fra én kontekst ikke altid kan overføres til andre kontekster." Der kan eventuelt tilføjes, at et barselsophold på hospitalet er en særlig situation for forældrene dels pga. a) parret lige har været igennem en fødsel (fysisk og psykisk), b) den nye familiesituation, hvor forældrene lærer deres barn at kende og får nye roller, c) følelsesmæssig påvirkning, d) forældrene er i uvante omgivelser, e) rammerne er forskellige fra et hjem med madlavning og daglige opgaver, f) personalet er tilstede og kan vejlede ved behov mm. Der bør derfor tages højde for at observationer og journaloplysninger fra hospitalet ikke nødvendigvis kan overføres til lignende situationer/handlinger i hjemlige omgivelser, da konteksten og betingelserne er en anden.	OUH	Tilrettet
Tekstnært (Praktiserende læges opgaver og ansvar)	Side 14: Afsnit 5.2.1 Familieplanlægning. "Praktiserende læge har mulighed for at henvise kvinden til Familieambulatoriet i de tilfælde, hvor den praktiserende læge har en stor bekymring for hvilke ressourcer, kvinden/parret har omkring forældreskabet." Denne sætning bør flyttes ned til afsnit 5.2.2, da det kun er muligt at henvise, når graviditeten er indtrådt.	OUH	Tilrettet
Tekstnært/korrektur	Side 15: Afsnit 5.3.2 "Familieambulatoriet orienterer psykiatrien, hvis de har gravide patienter tilknyttet, som også har forløb i behandlingspsykiatrien. Dette kræver samtykke fra den gravide." Ordet "patienter" kan slettes.	OUH	Tilrettet
Korrektur	Side 17: Afsnit 5.3.4 "Der udarbejdes efter hvert besøg såvel en konklusion på undersøgelsen." Ordet "såvel" kan slettes.	OUH	Tilrettet
Tekstnært/korrektur	Side 19: Afsnit 5.5.2. "Hvis familieafdelingen (myndighed) har modtaget en underretning under graviditeten, sender familieafdelingen (myndighed) en anmodning til sygehuset om indhentning af oplysninger og relevante kontaktpersoner i forbindelse med fødsel og barsel (til dette bruges skabelonen i bilag 5 - se afsnit 5.1.6).". Ordet "sender" anbefales ændret til "kan familieafdelingen sende". Begrundelse: Det er ikke altid en underretning fører til udvidet indsats i kommunerne.	OUH	Tilrettet
Tekstnært	Side 20: Afsnit 5.5.3 Fødslen og tiden efter fødslen. "Relevante kommunale aktører (sundhedsplejerske, socialrådgiver mm.) deltager i udskrivningskonference, såfremt der er anmodet om dette forud for fødslen". Det markerede i sætningen foreslås ændre til "såfremt det er aftalt forud for fødslen". Der bliver ikke afholdt udskrivningskonference på alle forløb, hvorfor en kommune ikke kan forvente at dette afholdes.	OUH	Tilrettet
Korrektur	Figur side 4: Familieambulatoriet (et ord)	OUH	Tilrettet
Korrektur	Afsnit 4.3 afsnit 1: i 2. sætning mangler et "e" i ordet "måleredskaber".	Fredericia Kommune	Tilrettet

	Samme afsnit og sætning: "måleredskabet er tænkt som en guide til samarbejde, og det er særligt aktuelt ...". Der kan med fordel tilføjes, at det "en guide til samarbejde på tværs af sektorer og fagområder"		
--	--	--	--

Høringssvar vedr. fælles sprog og fælles måleredskab til dialog om bekymringsniveau

Som det fremgår af høringssvarene nedenfor, er der kommet mange høringssvar angående afsnittet om fælles sprog og det måleredskab, arbejdsgruppen havde udarbejdet som værktøj til en fælles dialog om bekymringsniveau. Flere af høringssvarene indeholdt positive tilbagemeldinger på afsnittet, men som det også fremgår nedenfor, blev det tydeligt, at særligt måleredskabet ikke indfangede alle relevante aspekter på tværs af sektorerne. På baggrund heraf besluttede arbejdsgruppen at skrive afsnittet om fælles sprog om, så det i stedet beskriver de værktøjer, der anvendes omkring målgruppen i de forskellige sektorer med en opfordring til, at man på denne baggrund forsøger at indgå fælles dialog med hinandens forudsætninger og værktøjer for øje.

Nedenfor er en oversigt over de indkomne høringssvar vedr. fælles sprog og måleredskabet – alle disse høringssvar er håndteret jf. ovenstående.

Emne	Indhold i høringssvar	Afsender
Bilag 3.2 Børnelinealen Fælles måleredskab	Bilag 3.2 Ang. Børnelinealen Der er en opmærksomhed på sammenhæng mellem de forskellige metoder og begreber ift. med beskrivelse og vurdering af bekymringsniveauet. Barometeret beskriver dels enkelt indsatser for det kommunale område, som grundlæggende kan være relevante på flere bekymringsniveauer (eksempelvis misbrugsbehandling), dels stemmer den ikke overens med det barometer, som der henvises til af KL og Socialstyrelsen. DUBU sagsstyringssystemet, som mange kommuner undtagen et par enkelte anvender, bruger også et andet bekymringsbarometer, som så derved vil skulle tilpasses dem, der er indskrevet i samarbejdsaftalen. Endelig stemmer den ikke overens med den bekymringsskala, som Sundhedsplejen anvender i forbindelse med tilsyn med nyfødte. Der er dog en forventning om, at kommende vejledning på sundhedsplejeområdet imødekommer udfordringer med børnelinealen via et tillæg om niveauinddeling 1-4, som er udviklet i tæt samarbejde med SST, repræsentant fra almen praksis, repræsentant fra Bolig og Socialstyrelsen, FS10, FALS og repræsentant fra kommunernes Sundhedspleje Derfor opfordres der til, at der under "Øvrige relevante dokumenter til fælles sprog i samarbejdet" s.32, suppleres med en reference til den kommende vejledning.	Socialdirektørforum
Børnelinealen	4.3. Fælles sprog i samarbejdet... – hele afsnittet. Rigtig fint og vigtigt med et fælles sprog og et fælles dialogredskab og måleredskab ift. bekymringsniveau og mulige indsatser. Dog bør der i afsnittet også nævnes KL's Trivselslineal, som langt langt de fleste kommuner anvender som fælles vurderings- og dialogredskab ift. bekymringsniveau og afgørelser om indsatser. KL's Trivselslineal skal også lægges i særskilt bilag.	Vejle Kommune
Børnelinealen	Varde Kommune mener, at brugen af børnelinealen er overflødig. Det bør være tilstrækkeligt at anvende ét kategoriseringsværktøj for at undgå kompleksitet og sikre et mere smidigt samarbejde mellem de involverede parter.	Varde Kommune
Kategorisering/fælles sprog	Sundhedsplejen ser positivt på den foreslåede kategorisering i samarbejdsaftalen, især da denne er i overensstemmelse med Sundhedsplejens bekendtgørelse og svangre omsorgens kategorisering, som vi allerede	Varde Kommune

	anvender. Det er vigtigt, at der er en fælles forståelsesramme mellem sektorerne, og dette understøttes godt af den nuværende opdeling på sundhedsområdet. På myndighedsområdet ser vi dog, at kategoriseringsværktøjet ikke er fuldt afstemt med det socialfaglige perspektiv, som kræver et holistisk perspektiv. Vi hilser dog kategoriseringen velkommen, da den giver et fyldestgørende billede af den sundhedsfaglige bekymringsgrad i den enkelte sag. Aftalen forudsætter og stiller store krav til de enkelte medarbejderes ansvar, herunder praktiserende læger, der skal foretage den indledende kategorisering i niveau 1-4 samt give besked til jordemoderen og om nødvendigt Myndighed. Herefter er Sundhedsplejen afhængig af, at jordemoderen videreformidler kategoriseringen til Sundhedsplejen (via korrespondancen om graviditeten). Ellers kan vi let komme til at mangle grundlaget for den videre relevante og tidlige kommunale indsats. Kunne man forestille sig, at det indskrives i aftalen, at den praktiserende læge også giver besked om kategoriseringen til Sundhedsplejen (selvfølgelig med samtykke).	
Anbefalinger til dialog og fælles sprog ved underretninger	Det fremhæves, at der særligt ved markant uenighed mellem underretter og myndighed om placering af bekymringen kan være tværsektoriel drøftelse af uenigheden. Det skal dog bemærkes, at der ikke er et facit, hvorfor det er nødvendigt, at det tydeliggøres for forældrene, hvori uenighed består, herunder hvilke synspunkter de forskellige parter ligger til grund for bekymringen.	Aabenraa Kommune
Fælles sprog i samarbejdet	På det forebyggende område har Sønderborg Kommune en opmærksomhed på, at det forebyggende familiearbejde ikke tænkes mere ind. Kommunen oplever til tider, at det er svært at komme igennem til sundhedsvæsenet. Hvorfor vi i forbindelse med det fælles måleredskab, som kommunen generelt er positive over for, har et ønske om at tydeliggøre muligheden for åben anonym rådgivning i kommunalt regi til alle borgere jf. Barnets lov § 29. Denne mulighed bør indskrives i niveau 2 dels i måleredskabet (side 7) og dels i bilag 3: fælles sprog i samarbejdet (side 31).	Sønderborg Kommune
Fælles måleredskab til bekymringsniveau	På side 7 er det kun i niveau 4, at rusmiddelbehandling nævnes som indsats ved myndighed. Vores vurdering er, at det med fordel også kan indtænkes i niveau 2 og 3 som en forebyggende/opsøgende foranstaltning	Odense Kommune
Fælles måleredskab	Figur 2: Figuren / måleredskabet er meningsfuldt og godt – men der kan med fordel korrekturlæses for konsistens i ordvalg på tværs af niveauerne. Eksempelvis i kategorien "Ufødt barn/barn": I niveau 1, 2 og 4 nævnes både trivsel og udvikling – mens der i niveau 3 kun er fremhævet trivsel/mistrivsel. Alderssvarende udvikling bør indgå i alle fire kategorier. I niveau 4 nævnes "fejludvikling". Dette bør rettes til "ikke alderssvarende udvikling" eller lignende formulering.	Fredericia Kommune
Fælles måleredskab	Kommunerne peger på, at hvis det 4 delte barometer anvendes bør der ske en uddybende beskrivelse/udfyldelse af denne, da der er en lang række kommunale tilbud på det tidligt forebyggende område (i det grønne/lysegule) felt på side 7.	Socialdirektørforum
Fælles måleredskab	Side 7: " Figur 2: Fælles måleredskab til bekymringsniveau". Figuren anbefales slettet i sin nuværende form. Ideen om at udvikle et fælles sprog er god, men figuren synes problematisk i sin nuværende form pga. risiko for stigmatisering. a) Figur 2 er en sammenblanding af tre eksisterende modeller fra 'Anbefalinger for svangreomsorgen, Fødeplanen og Børnelinealen, hvilket ikke er hensigtsmæssigt. Modellen kan let forveksles med enkeltdele, som ikke har samme opdrag og hensigt som figur 2.	OUH

	- Niveaudelingen i figur 2 minder om niveaudelingen i 'Anbefalinger for svangreomsorgen', hvilket fodnoterne i figuren også antyder. - For eksempel er det problematisk, at figurens "Niveau 3 bekymringsniveau" har teksten "Forældreomsorgen er konstant nedsat. Forældrene gør brug af råd og vejledning, men har behov for længerevarende støtte³" hvor fodnoten³ henviser til teksten "Ex. gravide med komplicerede somatiske lidelser (diabetes, svær overvægt, hjertesygdomme, funktionelle lidelser mv.), psykiske lidelser (angst, depression, ADHD, OCD, traumebelastning mv.) samt social sårbar- og udsathed (vold, dårlig økonomi, manglende job/uddannelse, kriminalitet mv.) eller udfordringer i forbindelse med selve graviditeten". Man kan godt have diabetes og have en "god forældreomsorg". Der kan gives flere eksempler med samme pointe i flere af modellens kategoriseringer. b)"Bekymringsniveau" retorik: Når fokus er på at hjælpe kommende forældre i en positiv retning kan retorikken og kategorisering i risiko/bekymring frem for, at se på ressourcer/muligheder blive en udfordring i samarbejdet med familierne. Der anbefales derfor en balance i ordlyden, da ordlyd på bagscenen dvs. i samarbejdsaftalen kan smitte af på for-scenen i mødet med familierne. Det anbefales derfor generelt i samarbejdsaftalen, at der er blik på både ressourcer og udfordringer, når der i samarbejde med familierne kan lægges planer for støtte.	
Fælles måleredskab Tekstnært/korrektur	c)Teksten i niveau 1-4 i "Tilbud fra sundhedssektoren" mangler konsistens i ordlyd. Niveau 1 starter med henvisning til "Svangreomsorgens basistilbud", hvor niveau 2-3-4 starter med en henvisning til familiens ? "vanskeligheder" eller "problemstillinger". Det er uklart. Derudover nævnes også tilbud fra kommunal sundhedspleje og støttende indsatser bevilget via ('Barnes lov' reference anbefales tilføjet) paragraf 30-32 som både kan være sundhedspleje eller en socialfaglig indsats. d)Teksten i niveau 3-4 i "Indsats ved myndighed" anbefales ændret til "Eksempler på indsatser ved myndighed".	OUH
Evaluerings af fælles måleredskab	e) Figur 2 tilrådes evalueret i praksis inden den evt. påtænkes indført i en samarbejdsaftale.	OUH
Anbefalinger hvis fælles måleredskab beholdes	f) Hvis Figur 2 ikke slettes fra samarbejdsaftalen anbefales det, at: - fodnote henvisningerne fjernes, "niveau 1-4" ændres til "anden ordlyd" (for at undgå sammenligning med Anbefalinger for svangreomsorgens niveaudeling). - Ordlyden er konsistens ifht. hvad der tales om fx det offentlige tilbud eller forældrenes/barnets udfordringer og ressourcer. - Overskriften ændres til at have fokus både på ressourcer og udfordringer med sigte på støtte mere end en kategorisering. - Beskrives af, at forældre/barnet kan godt have udfordringer i ét felt (med behov for støtte), men have gode ressourcer i et andet felt. Eksempelvis kan et barn have vanskeligheder som kræver særlig støtte ved en medfødt kognitiv eller somatisk lidelse (figur 2, niveau 3, tilbud fra sundhedssektoren), samtidig med at forældreomsorgen kan være god (figur 2, niveau 1, forældre). - Det bør være tydeligt, at figur 2 er en guide og en anbefaling som et redskab, og ikke noget der <i>skal</i> benyttes i samarbejdet.	OUH

Underretninger Fælles måleredskab	Side 11: " 5.1.3 Underretning og anbefalinger til dialog og fælles sprog ved underretninger" o Sætningen bør ændres: " <i>I underretninger skal der henvises til placering i måleredskabet (figur 2) med henblik på fællesfaglig forståelse af bekymringen</i> ". Ordet "skal" anbefales ændret til "kan der" (hvis figur 2 ikke slettes fra samarbejdsaftalen, hvilket anbefales). I teksten til Figur 2 på side 6, er figur 2 beskrevet som en "guide" og "anbefaling", men her på side 11 står der, at figur 2 "skal" bruges. Det anbefales ændret.	OUH
Fælles måleredskab	Samme afsnit og sætning: "måleredskabet er tænkt som en guide til samarbejde, og det er særligt aktuelt ...". Der kan med fordel tilføjes, at det "en guide til samarbejde på tværs af sektorer og fagområder"	Fredericia Kommune
Underretningspligt i model for fælles sprog (figur 2)	Side 7. Figur 2 – Generelt skal underretningspligten skærpes i både niveau 2 og 3. Og helt specielt skal formuleringen i niveau 3 "Underretningspligten er typisk i spil" ændres til - der skal underrettes. Ligeledes i niveau 4. Her bør fremgå at der skal underrettes fremfor "skal i spil".	Tønder Kommune
Bilag 3 – fælles sprog i samarbejdet	Bilag 3: Der anbefales at benytte direkte citater fra 'Anbefalinger for svangreomsorgen' i stedet for uddrag, da der let kan ske misforståelse i ændret ordlyd: o Fx. Niveau 2 "som er i risiko for gestationel diabetes" (kilde: Anbefalinger for svangreomsorgen, 2022 side 32) står i samarbejdsaftalen beskrevet som "diabetes" (kilde: samarbejdsaftalen side 31) o Fx Niveau 4 "hvor der med høj sandsynlighed vil blive vanskeligheder med tilknytningen mellem forældre og barn" (Kilde: Anbefalinger for svangreomsorgen, 2022 side 32) står i samarbejdsaftalen beskrevet ved sætningen "hvor man på forhånd har store bekymringer for tilknytningen" (Kilde: samarbejdsaftalen side 31). Sætningen fra 'Anbefalinger for svangreomsorgen' har fokus på samspil mellem forældre og barn (handlingen tilknytning), hvorimod sætningen i 'Samarbejdsaftalen' relaterer sig til de professionelle bekymringer (kategorisering). Det anbefales ændret til samme ordlyd som i 'Anbefalinger for svangreomsorgen'.	OUH
Fælles måleredskab til bekymringsniveau	Kommunen foreslår, at der udvikles en model, der tager udgangspunkt i "børnelinealen" som beskrevet i Sundhedsstyrelsen. Denne tilgang kan sikre, at indsatsen er målrettet og relevant for de enkelte børn, samtidig med at den understøtter et mere struktureret samarbejde mellem forskellige faggrupper. Det er essentielt, at måleredskaberne er anvendelige for alle aktører involveret i indsatsen. Bekymringsgraden bør derfor være ensartet og afspejle den virkelighed, som både kommunen og sundhedspersonalet arbejder med. Hvis forskellige faggrupper vurderer bekymringsgraden forskelligt, kan det skabe forvirring og ineffektivitet i indsatsen.	Aabenraa Kommune

Høringssvar, der ikke er indarbejdet i samarbejdsaftalen

Emne	Indhold i høringssvar	Afsender	Håndtering af høringssvar
Netværksmøder			
Tværsektorielt netværksmøde	Side 12. 5.1.5 Tværsektorielt netværksmøde - Der kan med fordel præciseres en fast procedure og rammesætning for hvornår og hvem der indkalder. Undtagelsen vil være ved behov.	Tønder Kommune	Indfanges i sætningen "Såfremt der skønnes behov for koordinerende, tværsektorielt netværksmøde, indkalder den kommunale sagsbehandler eller Familieambulatoriet til mødet. Det aftales i det lokale samarbejde, hvem der indkalder til mødet. "
			Faste procedurer og rammesætning kan aftales lokalt.
Netværksmøde Tilstrækkelig vidensdeling	Herudover at det indføres i samarbejdsaftalen, at fagpersoner fra Myndighed til familiesamrådsmøder informeres om, hvad sagen drejer sig om på forhånd. Samt at samtykkeerklæringen sendes til Myndighed forud for mødet. Herudover beskrives det side 12, 5.1.4. dot 2 "Ved manglende samtykke overvejes underretningsforpligtelsen, hvorefter den kommunale familieafdeling har ansvaret for tilstrækkelig vidensdeling til de øvrige aktører" Det bør præciseres hvad tilstrækkelig viden mere konkret omfatter.	Tønder Kommune	Faste procedurer og aftaler kan indgås i det lokale samarbejde. Tilstrækkelig viden vil afhænge af det konkrete forløb og bør derfor afklares i det lokale samarbejde.
Netværksmøde	Afsnit 5.1.5: Vi foreslår, der inden netværksmødet udarbejdes en dagsorden, hvor punkternes kronologiske rækkefølge er afstemt mellem mødedeltagerne. Dette vil sikre den rigtige prioritering af punkterne. Det er en god idé, at myndigheden lægger ud.	Haderslev Kommune	Faste procedurer og aftaler kan indgås i det lokale samarbejde.
Figur med tidslinje			
Figur 3	Side 9 Figur 3. - Under Kommunal familieafdeling – præciseres "Evt. netværksmøde" hvad det er for en type møde, for hvem.	Tønder Kommune	Det vil afhænge af det konkrete forløb men være samme aktører, som er med til det første netværksmøde ved 20. uge.
Figur med tidslinje (figur 3)	I relation til tidslinjen, som beskriver de vigtigste nedslagspunkter i det tværsektorielle samarbejde, er det afgørende at understrege, at sundhedsplejens faglige vurderinger er	Aabenraa Kommune	Det er indfanget i figuren ved sætningen:

	grundlaget for fastlæggelse af besøgsomfanget efter fødslen. Dette sikrer, at indsatsen er målrettet og tilpasset de specifikke behov hos den enkelte familie.		"Besøgsomfang ud fra vurdering og aftale med Familieafdelingen"
Tidslinje Rusmiddelbehandling Alkohol- og rusmiddelbehandling	Odense Kommune anbefaler, at rusmiddelbehandling tænkes ind i alle forløb og ikke kun i de komplekse sager, da alkohol er en udfordring i mange familier – også i familier, der ikke umiddelbart vurderes som komplekse eller på niveau 4. I det opsøgende og forebyggende arbejde vurderer vi, at en samtale om alkoholforbrug er relevant at integrere i alle forløb, eventuelt i samarbejde med relevante aktører inden for kommunal alkohol- eller rusmiddelbehandling. Dette for at imødekomme en helhedsorienteret tilgang, hvor familien ses som en samlet enhed, så der ikke udelukkende fokuseres på den gravides vaner og forbrug	Odense Kommune	Relevant betragtning, men tilføjes ikke samarbejdsaftalen. Der kan aftales procedurer mm. herom i det lokale samarbejde.
Udskrivningskonference			
Udskrivningskonference	Afsnit 5.5.3: "Relevante aktører deltager i en udskrivningskonference såfremt der er anmodet om dette" Alle par der har haft en grad af berøring med familieambulatoriet eller familieambulatorie plus, bør som udgangspunkt altid tilbydes en udskrivningskonference, hvis der ikke allerede er etableret et givtigt tværfagligt samarbejde for at sikre den rette indsats på det rette tidspunkt, med udgangspunkt i den enkelte familie og bedst mulig overgang fra region til kommune.	Kolding Kommune Socialdirektørforum	Faste procedurer og individuelle aftaler for det enkelte forløb kan indgås i det lokale samarbejde.
Opfølgning efter fødsel / Udskrivningskonference	Opfølgningen efter fødslen er afgørende. Udskrivningsmødet bør anvendes som et redskab til at binde indsatsen sammen, og sikre samtykke fra forældrene til videre planlægning. Det kunne med fordel anbefales, at der i højere grad blev etableret dialogbaserede udskrivningsmøder, hvor forældrene er en del af denne proces for at fremme deres engagement, og for at skabe åbenhed og tydelighed for forældrene i forhold til baggrunden for bekymring.	Aabenraa Kommune	Faste procedurer og individuelle aftaler for det enkelte forløb kan indgås i det lokale samarbejde.
Socialfaglig forløbsplan og LÆ-blanketter			
Socialfaglig forløbsplan	Afsnit 5.1.6: Vi ønsker, at den socialfaglige forløbsplan kan suppleres med et felt om ønsket indlæggelseslængde, op til 5 dage efter fødslen. Dette vil ruste familien til en tryk hjemsendelse i de komplekse sager.	Haderslev Kommune	Der er ikke mulighed for at give sådan en "standard-mulighed". Her skal der i stedet laves individuelle aftaler i de enkelte forløb.
LÆ-blanketter	Side 12: Afsnit 5.1.5. Sætningen: "Som supplement til dette kan kommunen (myndighed) bede om relevante oplysninger fra sundhedspersonale i forbindelse med graviditet, fødsel og barsel. Dette kan ske som led i en screening, afdækning eller udarbejdelse af en børnefaglig undersøgelse jf. barnets lov. Her benyttes blanketterne: LÆ101 og	OUH	Kan ikke indfanges i samarbejdsaftalen. Dette må aftales i det lokale

	LÆ121 for indhentning af oplysninger til den kommunale sagsbehandling". Blanketterne LÆxxx benyttes af læger. I praksis er det ofte socialfaglige/andre sundhedsfaglige personer end læger, der udfylder og svarer anmodninger fra kommunerne. Hvis LÆxxx blanketterne benyttes, da giver det en ekstra arbejdsgang på sygehusene fordi, de socialfaglige/sundhedsfaglige personer som udfylder blanketten, skal have en lægen til at underskrive (se vejledning om lægefaglige blanketter, Generelt om attester (læger.dk) , socialt-lægeligt-samarbejde-maj-2023.pdf). Kan der laves en mere smidig arbejdsgang?		samarbejde mellem sygehus og kommune.
LÆ-blanketter	Side 13: Der er behov for en beskrivelse af, forskel på benyttelse af LÆ101/LÆ121 og bilag 5.	OUH	Kan ikke indfanges i samarbejdsaftalen, da der er lokale forskelle på anvendelsen. Beskrivelsen må laves i det lokale samarbejde mellem sygehus og kommune.
Sundhedsplejens opgaver			
Sundhedsplejens opgaver efter fødsel	Side 20 dot 15. Det kan med fordel specificeres mere præcist hvad det drejer sig om og hvor mange besøg.	Tønder Kommune	Afhænger af den enkelte kommunes serviceniveau
Sundhedsplejens ansvar og opgaver under graviditet	Under afsnittet om kommunens ansvar og opgave, specifikt vedrørende Sundhedsplejen/Under graviditet, anerkender vi vigtigheden af samarbejdet mellem kommende forældre, sygehuset og familieafdeling(myndighed). Dog foreslår vi, at den del af sætningen, der angiver, at dette sker "efter aftale med den kommunale tovholder fra myndighed", slettes for at fremhæve Sundhedsplejens uafhængige rolle i samarbejdet.	Aabenraa Kommune	Sundhedsplejens uafhængige rolle i samarbejdet er tydeliggjort ved at være beskrevet for sig. Men det er vigtigt, at der er samarbejde med de øvrige afdelinger, herunder myndighed, som er tovholder.
Sundhedsplejens opgaver under graviditet	Side 20 dot 5. Sundhedsplejen kan godt anmode, men det kan overvejes om der skal være en beskrevet ramme for koordinering.	Tønder Kommune	En sådan ramme kan beskrives i det lokale samarbejde.
Familieafdelingens opgaver og ansvar			
Anbefaling om at samle arbejdet hos en mindre gruppe specialiserede fagpersoner i kommunen Familieafdelingens opgaver og ansvar	Det skal videre bemærkes, at anbefalingen om, at myndighedsarbejdet med sårbare gravide og småbørn samles hos en mindre gruppe specialiserede fagpersoner i kommunen med særligt kendskab til målgruppen og håndtering af underretninger herom, kan rumme både fordele og ulemper. Der skal være en opmærksomhed på, at styringssystemer og standardisering af arbejdsopgaver kan resultere i 'skyggearbejde og skabe blinde pletter over tid. Ansvar for, hvordan myndighedsarbejdet organiseres, påhviler dog den enkelte kommune.	Aabenraa Kommune	Det anerkendes, at det er op til den enkelte kommune, om det er muligt at følge aftalens anbefaling.

Socialfaglig forløbsplan / familieafdelingens opgaver og ansvar under graviditet	Under 5.5.2 – punkt 8 fremgår beskrivelsen "Hvis familieafdelingen (myndighed) har modtaget en underretning under graviditeten, sender familieafdelingen (myndighed) en anmodning til sygehuset om indhentning af oplysninger og relevante kontaktpersoner i forbindelse med fødsel og barsel (til dette bruges skabelonen i bilag 5 - se afsnit 5.1.6)." Sønderborg Kommune ønsker en afklaring af, om denne procedure kun er relevant, når der er tale om en aktuel sag i familieafdelingen. Derudover ønskes en afklaring af, om screeningen i sådanne tilfælde kan vurdere, om sagen skal afsluttes, og om kommunen på baggrund af dette ikke skal sende en anmodning til sygehuset.	Sønderborg Kommune	Det er op til den enkelte kommune at lave socialfaglige vurderinger i den individuelle sag og derfor ikke noget, der kan adresseres i samarbejdsaftalen.
Udvidet jordemoderforløb Familieambulatoriets opgaver og ansvar	Side 15. Afsnit 5.3.2 – Ved udvidet jordemoderforløb bør præciseres hvem der sikrer at den gravide møder op til forløbet. Der skal forholdes til hvordan og hvis fremmøde ikke sker.	Tønder Kommune	Faste procedurer og individuelle aftaler for det enkelte forløb kan indgås i det lokale samarbejde.
Samarbejde med dagtilbud og skoler Familieambulatoriets opgaver og ansvar	Der bør være fokus på overgangen fra Familieambulatoriet [Plus] til skolesystemet. Aftalen skal indeholde bestemmelser om samarbejde med skolerne for at sikre, at børnene får den nødvendige støtte i denne overgangsperiode. Sundhedsplejen dækker børn i hele grundskolen.	Aabenraa Kommune	Skolerne er ikke central aktør i denne samarbejdsaftale, og der kan derfor ikke skrives bestemmelser herom i aftalen. Men det er et vigtigt fokus i det lokale samarbejde.
Andet			
Barselsforløbet efter fødslen	Der bør være fokus på barselsforløbet efter fødslen. Det er vigtigt at have en klar terminologi for dette område for at undgå misforståelser. Kommunen er enig i, at en socialfaglig forløbsplan er et dækkende udtryk for en tydelig fælles plan for graviditets-, fødsels- og barselsforløbet.	Aabenraa Kommune	Er beskrevet under 5.3.3 <i>Fødslen og tiden efter fødslen</i> Også indfanget i sætningen under 5.1.6 "I forløb hvor den gravide/parret har mange komplekse problemstillinger og har kontakt med mange aktører, kan det være hensigtsmæssigt med en tydelig fælles plan for graviditets-, fødsels- og barselsforløbet."

Barnets lov §30 og 32	Bilag med uddrag af lovtekst fra Barnets lov paragraf 30 og 32 – da der henvises flere gange til dette i teksten.	OUH	Ikke tilføjet. Teksten er i stedet rettet til, så indhold frem for paragraf fremgår.
Konkrete arbejdsgange	"Hvis barnet ikke følger med familien hjem, bør der foreligge en plan for opfølgning på moderen/familiens trivsel efter udskrivelsen" Her skal også sikres en konkret arbejdsangang omkring en familie der evt. ikke får deres barn med hjem, der skal det lukkede kommunikationsloop (beskrevet under 5.1.4.) også have sin virkning og der skal være afklaret i hver enkelt lokalt samarbejde og naturligvis i samarbejde med familien, hvem der følger op på dem efter deres hjemkomst, så det ikke bliver tilfældigt hvem der får hvilket tilbud.	Kolding Kommune Socialdirektørforum	Faste procedurer og aftaler kan indgås i det lokale samarbejde.
Principper for samarbejdet	Jf. kapitel 4 Principper for samarbejdet: Sønderborg Kommune understreger vigtigheden af fokus på barnets tarv og tidlig indsats for at sikre barnets udvikling og trivsel.	Sønderborg Kommune	Dette indfanges i afsnit "4.1 Barnets lov"
Underretning	Under 5.1.4 – punkt 2 fremgår beskrivelsen "Ved manglende samtykke overvejes underretningsforpligtelsen, hvorefter den kommunale familieafdeling har ansvaret for tilstrækkelig vidensdeling til de øvrige aktører af hensyn til barnet og familien." Sønderborg Kommune ønsker en præcisering heraf, da det kan læses, som at der skal overvejes, om der skal laves en ny underretning, hvis familien ikke samtykker til, at man må samarbejde/videregive oplysninger på tværs af aktører.	Sønderborg Kommune	Beskrevet det under afsnit "5.1.3 Underretning og anbefalinger til dialog og fælles sprog ved underretninger"
Tværasektoriel kommunikation – lukket loop	Der skal være opmærksomhed på, at der altid fremsendes en underretning i de situationer, hvor der ikke kan opnås samtykke fra forældrene. De enkelte myndighedsafdelinger har ikke mulighed for dagligt at gennemgå indholdet af det lukkede loop.	Varde Kommune	Indfanges i sætningen: "Det kan fremgå af en underretning, hvis der er manglende samtykke til videregivelse af oplysninger til andre aktører."
Alkohol- og rusmiddelbehandling opgaver under graviditet	Side 20. dot 6. "fremstår med symptomer på graviditet" – kan der eventuelt stå, at der henvises når der er viden om graviditet.	Tønder Kommune	Det er bevidst, at der står symptomer, fordi man også er nødt til at handle på en mistanke for at kunne nå at handle tidligt inden abortgrænsen.
Principper for samarbejdet	Side 6. Afsnit 4. Principper for samarbejdet – Det bør fremgå hvordan en fælles forståelse for samarbejdet sikres.	Tønder Kommune	Samarbejdsaftalen kan bruges som redskab til at skabe fælles forståelse i dialogen i de konkrete samarbejder. Her bør der hele

			tiden bør være fokus på, hvordan man sikrer en fælles forståelse for samarbejdet.
Tværsæktoriel kommunikation – lukket loop	Varde Kommune anerkender aftalens fokus på tværsæktoriel kommunikation som et centralt element for succesfuld koordinering og sammenhæng i indsatsen. Der skrives om nødvendigheden af lukket loop-kommunikation. Dog mangler vi viden om, hvilke specifikke systemer der kan understøtte dette behov i praksis. Varde Kommune foreslår, at der udarbejdes konkrete retningslinjer eller en vejledning, der beskriver, hvilke systemer og platforme der kan anvendes til at sikre lukket loop-kommunikation mellem sundhedsplejen, hospitaler, praktiserende læger og kommunale myndigheder m.fl.	Varde Kommune	Faste procedurer og aftaler kan indgås i det lokale samarbejde.
Implementering			
Implementering – sikres konkrete arbejds gange	Afsnit 5.1.3. "Det skal være tydeligt i det lokale samarbejde, hvem der kan kontaktes kommunalt eller regionalt, når det handler om gravide, nyfødte eller småbørn." Afsnit 5.1.5. "Det aftales i det lokale samarbejde, hvem der indkalder til mødet. Alle relevante parter omkring den gravide/familien inviteres til netværksmødet ". Det helt afgørende i samarbejdet er de arbejdsgrupper der er nedsat/nedsættes under hver sundhedsklynge med kommune, regionale samarbejdspartnere og almen praksis, i henhold til at få den lokale samarbejdspraksis til at fungere. Her skal der være en helt tydelig arbejds gang for hvordan det fungerer i samarbejdet, hvem er tovholder hver gang og hvem tager ansvar for netværksmøder og sørger for at indkalde de beskrevne samarbejdspartnere til mødet og vurdere hvem der udover den faste gruppe skal indkaldes, der må ikke være noget der ikke er afklaret i samarbejdet da vi ellers risikerer at nogen ikke får den rette indsats til rette tid.	Kolding Kommune Socialdirektørforum	Det anbefales at oprette lokale samarbejdsnetværk, og her må man aftale konkrete arbejds gange, procedurer mm.
Implementering	Vi foreslår, der etableres "Familiesamrådsmøder" (som på Sygehus Sønderjylland) omkring alle fødesteder i Region Syd. Derudover ønsker vi et årligt kommunespecifikt samarbejds møde, hvor de tværfaglige aktører drøfter samarbejdet om målgrupperne for samarbejdsaftalen.	Haderslev Kommune	Det anbefales at oprette lokale samarbejdsnetværk, og her må man aftale konkrete arbejds gange, procedurer mm. Enhver aktør kan tage initiativ til at arrangere møder på tværs.
Implementering	Med sine 40 sider er samarbejdsaftalen ganske omfattende, og det foreslås således, at der laves en praksisorienteret pixiudgave af samarbejdsaftalen	Odense Kommune	Det er besluttet, at der ikke laves en pixiudgave, da aftalen i forvejen er delt op på de forskellige aktører og derfor også let kan bruges som opslagsværk.

			Der udarbejdes dog præsentationsmateriale til formidling af indholdet i samarbejdsaftalen.
Kommunikation via korrespondancebreve	Der er en konkret og vigtig opmærksomhed ift at aftalen i afsnit 5.1.4 lægger op til at alle kommunikerer via korrespondancebreve. Korrespondancer (sundhedsvæsenets sikre kommunikationsform) er kendt og anvendt i sundhedspleje og rusmiddelcenter, og i samarbejdet mellem sygehuse og praktiserende læger, men i mindre grad på de kommunale familieområder, som er nøgleaktør i aftalen. Det kan derfor kræve nye arbejdsgange – og evt. behov for nye systemer - i nogle kommuner. Denne del af aftalen kan derfor vise sig vanskelig at efterleve fuldt for flere kommuner. Ligeledes er det en opmærksomhed, at det ikke er muligt via korrespondancer at sende til flere modtagere samtidig. De enkelte aktører kan derfor kun korrespondere to ad gangen, og der bør derfor være opmærksomhed på at sikre, at alle relevante aktører modtager relevant information. Aktuelt kommunikeres udelukkende via sikker mail fra sygehuse til kommunens familieafdeling om denne målgruppe. Fredericia Kommune bakker op om, at det er relevant at se på kommunikationsformen mellem sygehuse og familieafdeling – og vi laver allerede prøvehandlinger på korrespondancekommunikation mellem læge / familieområde og sygehus (Lillebælt)/ familieområde vedr. andre målgrupper (børn i lettere generel mistrivsel samt børn & unge som pårørende).	Fredericia Kommune	Dette er en vigtig opmærksomhed at have i det lokale samarbejde, hvor aftaler som lokale løsninger ligeledes kan indgås.